

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (prvá komora)

z 10. júla 2019*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Voľný pohyb osôb – Rovnosť zaobchádzania – Sociálne výhody – Nariadenie (EÚ) č. 492/2011 – Článok 7 ods. 2 – Finančná podpora na vyššie odborné štúdium – Študenti bez bydliska v dotknutom štáte – Podmienky týkajúce sa doby, ktorú rodičia odpracovali na území štátu – Minimálna doba piatich rokov – Referenčné obdobie siedmich rokov – Spôsob výpočtu referenčného obdobia – Deň podania žiadosti o finančnú podporu – Nepriama diskriminácia – Odôvodnenie – Proporcionalita“

Vo veci C-410/18,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Tribunal administratif (Správny súd, Luxembursko) z 20. júna 2018 a doručený Súdnemu dvoru 22. júna 2018, ktorý súvisí s konaním:

Nicolas Aubriet

proti

Ministre de l'Enseignement supérieur et de la Recherche,

SÚDNY DVOR (prvá komora),

v zložení: predseda prvej komory J.-C. Bonichot, sudcovia C. Toader, A. Rosas (spravodajca), L. Bay Larsen a M. Safjan,

generálny advokát: G. Pitruzzella

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- N. Aubriet, v zastúpení: S. Jacquet, avocate,
- luxemburská vláda, v zastúpení: D. Holderer, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci P. Kinsch, avocat,
- dánska vláda, v zastúpení: J. Nymann-Lindegren a M. Wolff, splnomocnení zástupcovia,
- Európska komisia, v zastúpení: M. Van Hoof a D. Martin, splnomocnení zástupcovia,

* Jazyk konania: francúzština.

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 45 ZFEÚ a článku 7 ods. 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 492/2011 z 5. apríla 2011 o slobode pohybu pracovníkov v rámci Únie (Ú. v. EÚ L 141, 2011, s. 1).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi pánom Nicolasom Aubrietom (ďalej len „pán Aubriet mladší“) a Ministre de l'Enseignement supérieur et de la Recherche (Ministerstvo pre vyššie vzdelávanie a výskum, Luxembursko) vo veci zamietnutia žiadosti pána Aubrieta mladšieho o finančnú podporu na akademický rok 2014/2015 na účely vyššieho štúdia v Štrasburgu (Francúzsko) zo strany luxemburských orgánov.

Právny rámec

Právo Únie

- 3 Článok 7 nariadenia č. 492/2011 uvádza:
„1. S pracovníkom, ktorý je štátnym príslušníkom členského štátu, sa na území iného členského štátu nesmie z dôvodu jeho štátnej príslušnosti zaobchádzať inak ako s vlastnými pracovníkmi, pokiaľ ide o podmienky zamestnania a pracovné podmienky, najmä odmeňovanie, prepustenie, a ak by sa stal nezamestnaným, opätovné začlenenie do práce alebo zamestnania.
2. Takýto pracovník požíva rovnaké sociálne a daňové výhody ako vlastní pracovníci.
...“
- 4 Znenie článku 7 ods. 2 nariadenia č. 492/2011 je zhodné so znením článku 7 ods. 2 nariadenia Rady (EHS) č. 1612/68 z 15. októbra 1968 o slobode pohybu pracovníkov v rámci spoločenstva (Ú. v. ES L 257, 1968, s. 2; Mim. vyd. 05/001, s. 15), zmeneného smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES z 29. apríla 2004 (Ú. v. EÚ L 158, s. 77; Mim. vyd. 05/005, s. 46).

Luxemburské právo

Právna úprava pred rokom 2014

- 5 Štátna finančná podpora na vyššie odborné štúdium, ktorá sa v Luxembursku poskytuje vo forme štipendia a pôžičky a môže sa o ňu požiadať bez ohľadu na to, v ktorom štáte chce žiadateľ absolvovať vyššie odborné štúdium, bola do roku 2014 upravená v loi du 22 juin 2000 concernant l'aide financière de l'État pour études supérieures (zákon z 22. júna 2000 o štátnej finančnej podpore na vyššie odborné štúdium) (*Mémorial A* 2000, s. 1106), ktorý bol niekoľkokrát zmenený.
- 6 Podľa zákona z 22. júna 2000, zmeneného zákonom z 26. júla 2010 (*Mémorial A* 2010, s. 2040), účinnom v čase skutkových okolností vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok z 20. júna 2013, Giersch a i. (C-20/12, EU:C:2013:411), sa finančná podpora na vyššie odborné štúdium priznávala každému

študentovi prijatému na štúdium na úrovni vyššieho vzdelávania, ak bol luxemburským štátnym príslušníkom alebo rodinným príslušníkom luxemburského štátneho príslušníka a mal bydlisko v Luxembursku, alebo ak bol štátnym príslušníkom iného členského štátu Európskej únie a mal bydlisko v Luxembursku ako zamestnanec, samostatne zárobkovo činná osoba, ako osoba, ktorá si zachováva toto postavenie, alebo ako rodinný príslušník osoby spadajúcej do jednej z vyššie uvedených kategórií, alebo získal právo na trvalý pobyt.

- 7 Keďže luxemburský režim štátnej finančnej podpory na vyššie odborné štúdium, zavedený zákonom z 22. júna 2000, v znení zákona z 26. júla 2010, bol rozsudkom z 20. júna 2013, Giersch a i. (C-20/12, EU:C:2013:411), posúdený ako nezlučiteľný s právom Únie, podmienky poskytnutia tejto podpory boli zmenené zákonom z 19. júla 2013 (*Mémorial* A 2013, s. 3214). Zákon z 22. júna 2000, v znení zákona z 19. júla 2013, podmienil poskytnutie finančnej podpory na vyššie odborné štúdium splnením podmienky bydliska študenta na luxemburskom území, alebo pokiaľ ide o študentov, ktorí nemajú bydlisko na tomto území, splnením podmienky, že títo študenti musia byť deťmi pracovníkov, ktorí ku dňu podania žiadosti o finančnú podporu boli zamestnaní, resp. vykonávali svoju pracovnú činnosť v Luxembursku počas nepretržitého obdobia minimálne piatich rokov.

Zákon z 24. júla 2014

- 8 Zákon z 24. júla 2014 o štátnej finančnej podpore na vyššie odborné štúdium (*Mémorial* A 2014, s. 2188, ďalej len „zákon z 24. júla 2014“) zrušil novelizovaný zákon z 22. júna 2000.
- 9 Článok 3 zákona z 24. júla 2014 o štátnej finančnej podpore na vyššie odborné štúdium stanovuje:

„Príjemcami štátnej finančnej podpory na vyššie odborné štúdium môžu byť študenti a žiaci definovaní v článku 2, ďalej označovaní pojmom „študent“, ktorí spĺňajú jednu z nasledujúcich podmienok:

- (1) sú luxemburskými štátnymi príslušníkmi alebo rodinnými príslušníkmi luxemburského štátneho príslušníka a majú bydlisko v Luxemburskom veľkovejvodstve, alebo
- (2) sú štátnymi príslušníkmi iného členského štátu Európskej únie, iných štátov, ktoré sú zmluvnými stranami Dohody o Európskom hospodárskom priestore alebo Švajčiarskej konfederácie a podľa kapitoly 2 zákona z 29. augusta 2008 o voľnom pohybe osôb a imigrácii v znení neskorších predpisov sa zdržiavajú v Luxemburskom veľkovejvodstve ako zamestnanci, samostatne zárobkovo činné osoby, ako osoby, ktoré si zachovávajú toto postavenie, alebo ako rodinní príslušníci jednej z kategórií osôb uvedených vyššie, alebo tu získali právo na trvalý pobyt, alebo

...

- (5) pokiaľ ide o študentov, ktorí nemajú bydlisko v Luxemburskom veľkovejvodstve:
  - a) sú pracovníkmi s luxemburskou štátnou príslušnosťou alebo občianstvom Európskej únie..., ktorí sú v čase podania žiadosti o finančnú podporu na vyššie odborné štúdium zamestnaní, resp. vykonávajú svoju pracovnú činnosť, v Luxemburskom veľkovejvodstve; alebo
  - b) sú dieťaťom pracovníka s luxemburskou štátnou príslušnosťou alebo občianstvom Európskej únie..., ktorý je v čase podania žiadosti študenta o finančnú podporu na vyššie odborné štúdium zamestnaný alebo vykonáva svoju pracovnú činnosť v Luxemburskom veľkovejvodstve, pod podmienkou, že tento pracovník naďalej prispieva na výživu študenta a že v čase podania žiadosti o finančnú podporu na vyššie odborné štúdium študentom bol tento pracovník zamestnaný alebo vykonával svoju pracovnú činnosť v Luxemburskom veľkovejvodstve minimálne päť rokov v rámci referenčného obdobia siedmich rokov, ktoré sa ráta spätne od dátumu podania žiadosti o poskytnutie finančnej podpory na vyššie odborné

štúdium, alebo odchylnu od toho, ak ide o osobu, ktorá si zachováva postavenie pracovníka, že v okamihu, kedy prestala vykonávať pracovnú činnosť, spĺňala kritérium piatich rokov z predchádzajúcich siedmich rokov.

...“

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

- 10 Pán Aubriet mladší, francúzsky štátny príslušník, narodený v roku 1995, býva vo Francúzsku u svojho otca, pána Bruna Aubrieta (ďalej len „pán Aubriet starší“).
- 11 Na začiatku akademického roka 2014/2015 sa pán Aubriet mladší zapísal na vyššiu odbornú školu v Štrasburgu na získanie titulu diplomovaný vyšší technik (brevet de technicien supérieur, BTS).
- 12 Dňa 29. septembra 2014 požiadal pán Aubriet mladší oddelenie finančnej podpory luxemburského Ministerstva pre vyššie vzdelávanie a výskum o poskytnutie štátnej finančnej podpory na vyššie odborné štúdium v akademickom roku 2014/2015 ako to ustanovuje zákon z 24. júla 2014.
- 13 Pán Aubriet mladší podal túto žiadosť ako dieťa pracovníka zamestnaného na území Luxemburského veľkovevodstva.
- 14 Pán Aubriet starší, francúzsky rezident, je v skutočnosti cezhraničným pracovníkom, ktorý bol s dlhšími či kratšími prestávkami zamestnaný v Luxembursku od 1. októbra 1991. Od 1. októbra 1991 do 30. septembra 2001 vykonával pracovnú činnosť ako zamestnanec v Luxembursku po dobu desiatich rokov. Po období nezamestnanosti trvajúcim do 5. februára 2002 sa pán Aubriet starší nanovo zamestnal na luxemburskom území na dobu šiestich rokov, t. j. od 6. februára 2002 do 14. januára 2008. Od 15. januára 2008 do 16. decembra 2012 vykonával pracovnú činnosť vo Francúzsku. Potom, ako začal opäť pracovať v Luxembursku, a to od 17. decembra 2012 do 30. septembra 2014, sa stal znovu nezamestnaným v dôsledku prepustenia z ekonomických dôvodov.
- 15 Dňa 5. novembra 2014 luxemburské orgány zamietli žiadosť pána Aubrieta mladšieho o získanie finančnej pomoci na jeho vyššie odborné štúdium v Štrasburgu na základe článku 3 ods. 5 písm. b) zákona z 24. júla 2014 z toho dôvodu, že pán Aubriet starší nevykonával v Luxembursku pracovnú činnosť najmenej päť rokov v rámci referenčného obdobia siedmich rokov, ktoré sa ráta spätne od 29. septembra 2014, dňa podania žiadosti o poskytnutie finančnej podpory na vyššie odborné štúdium.
- 16 Dňa 6. mája 2015 podal pán Aubriet mladší žalobu proti tomuto zamietnutiu na Tribunal administratif (Luxembourg) (Správny súd, Luxembursko). Toto konanie bolo prerušené po podaní návrhu na začatie prejudiciálneho konania, ktorý viedol k rozsudku zo 14. decembra 2016, Bragança Linares Verruga a i. (C-238/15, EU:C:2016:949).
- 17 Dňa 1. júla 2016 bol pán Aubriet mladší zamestnaný luxemburským zamestnávateľom, u ktorého počas svojho štúdia absolvoval odbornú stáž. Naďalej má bydlisko vo Francúzsku.
- 18 Čo sa týka pána Aubrieta staršieho, ten sa znovu zamestnal v Luxembursku. Bol poistený v Centre commun luxembourgeois de la Sécurité sociale (Luxemburské spoločné centrum sociálneho zabezpečenia, Luxembursko) od 14. septembra 2017 do 29. septembra 2017 a od 16. októbra 2017 do 15. októbra 2018.

- 19 Za týchto okolností Tribunal administratif (Správny súd, Luxembursko) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Je podmienka uložená vo vzťahu k študentom, ktorí nie sú rezidentmi Luxemburského veľkovevodstva, článkom 3 [ods.] 5 [písm.] b) zákona z 24. júla 2014 bez zohľadnenia akéhokoľvek iného kritéria väzby, konkrétne podmienka, že musí ísť o deti pracovníkov, ktorí boli ku dňu podania žiadosti o finančnú podporu zamestnaní alebo vykonávali svoju činnosť v Luxembursku počas obdobia minimálne piatich rokov v rámci referenčného obdobia siedmich rokov, nevyhnutná na dosiahnutie cieľa sledovaného luxemburským zákonodarcom, ktorým je snaha podporiť zvýšenie podielu osôb, ktoré dosiahli vyššie vzdelanie?“

O prejudiciálnej otázke

- 20 Na úvod treba poznamenať, že hoci sa z formálneho hľadiska javí, že sa vnútroštátny súd nepýta Súdného dvora na výklad konkrétneho ustanovenia práva Únie, ale žiada ho len o posúdenie „nevyhnutnej“ povahy podmienky uloženej vnútroštátnymi predpismi študentom, ktorí nemajú bydlisko v Luxembursku na to, aby mohli získať štátnu finančnú podporu na vyššie odborné štúdium, pričom táto podmienka má umožniť dosiahnutie cieľa týchto predpisov, čo odkazuje na zásadu proporcionality práva Únie, táto okolnosť nebráni tomu, aby Súdny dvor poskytol všetky prvky výkladu práva Únie, ktoré môžu byť relevantné pre rozsudok v danej veci, či už na ne vnútroštátny súd v znení svojich otázok odkazuje alebo nie.
- 21 V skutočnosti, ako vyplýva z ustálenej judikatúry, prináleží Súdnemu dvoru získať zo všetkých informácií, ktoré poskytol vnútroštátny súd, a najmä z odôvodnenia jeho návrhu na začatie prejudiciálneho konania, prvky práva Únie, ktoré si vyžadujú výklad so zreteľom na predmet sporu vo veci samej (rozsudok z 8. mája 2019, EN.SA., C-712/17, EU:C:2019:374, bod 19 a citovaná judikatúra).
- 22 V tejto súvislosti je z návrhu na začatie prejudiciálneho konania jasné, že prejudiciálna otázka nadväzuje na rozsudky z 20. júna 2013, Giersch a i. (C-20/12, EU:C:2013:411), a zo 14. decembra 2016, Bragança Linares Verruga a i. (C-238/15, EU:C:2016:949), ktoré boli predložené na základe návrhov na začatie prejudiciálneho konania toho istého vnútroštátneho súdu. Okrem toho sa vnútroštátny súd výslovne zameriava, nie v znení prejudiciálnej otázky, ale v texte samotného návrhu na začatie prejudiciálneho konania, na pravidlá týkajúce sa voľného pohybu pracovníkov a ich rodinných príslušníkov v rámci Únie, v tomto prípade na článok 7 ods. 2 nariadenia č. 492/2011 v spojení s článkom 45 ZFEÚ. Tento vnútroštátny súd napokon uvádza dôvody, pre ktoré sa rozhodol položiť otázku o výklade určitých ustanovení práva Únie, ako aj súvislosti, ktoré vnútroštátny súd vidí medzi týmito ustanoveniami a vnútroštátnou právnou úpravou uplatniteľnou vo veci samej.
- 23 Z tohto dôvodu treba pochopiť prejudiciálnu otázku, ktorá sa v podstate týka toho, či sa článok 45 ZFEÚ a článok 7 ods. 2 nariadenia č. 492/2011 majú vykladať v tom zmysle, že bránia právnym predpisom členského štátu, ktorý podmieňuje poskytnutie finančnej pomoci pre študentov nerezidentov na vyššie odborné štúdium splnením podmienky, že v čase podania žiadosti o finančnú podporu bol jeden z rodičov študenta zamestnaný alebo vykonával pracovnú činnosť v tomto členskom štáte počas doby najmenej piatich rokov v rámci referenčného obdobia siedmich rokov, ktoré sa ráta spätne od dátumu podania uvedenej žiadosti o finančnú podporu, bez zohľadnenia akéhokoľvek iného kritéria väzby, zatiaľ čo v prípade študentov, ktorí majú bydlisko na území tohto členského štátu, sa takáto podmienka neuplatňuje.
- 24 Podľa článku 7 ods. 2 nariadenia č. 492/2011 pracovník, ktorý je štátnym príslušníkom členského štátu, požíva na území iných členských štátov rovnaké sociálne a daňové výhody ako vlastní pracovníci. Na toto ustanovenie sa môžu odvolávať tak migrujúci pracovníci, ktorí majú bydlisko v hostiteľskom členskom štáte, ako aj cezhraniční pracovníci, ktorí, hoci sú zamestnaní v tomto členskom štáte, majú

bydlisko v inom členskom štáte (pozri v tomto zmysle rozsudky z 27. novembra 1997, Meints, C-57/96, EU:C:1997:564, bod 50; z 20. júna 2013, Giersch a i., C-20/12, EU:C:2013:411, bod 37, a zo 14. decembra 2016, Bragança Linares Verruga a i., C-238/15, EU:C:2016:949, bod 39).

- 25 Z ustálenej judikatúry vyplýva, že pomoc na pokrytie životných nákladov a nákladov na vzdelanie počas univerzitného štúdia, ktoré vedie k nadobudnutiu odbornej kvalifikácie, predstavuje pre migrujúceho pracovníka sociálnu výhodu v zmysle článku 7 ods. 2 nariadenia č. 492/2011, ktorej sa dieťa migrujúceho pracovníka môže samo dovoliavať, ak sa podľa vnútroštátneho práva táto priznáva priamo študentovi (rozsudky z 20. júna 2013, Giersch a i., C-20/12, EU:C:2013:411, body 38 a 40, a zo 14. decembra 2016, Bragança Linares Verruga a i., C-238/15, EU:C:2016:949, bod 40).
- 26 Zásada rovnosti zaobchádzania stanovená v článku 45 ZFEÚ, ako aj v článku 7 nariadenia č. 492/2011 zakazuje nielen priamu diskrimináciu na základe štátnej príslušnosti, ale aj akékoľvek nepriame formy diskriminácie, ktoré použitím iných rozlišovacích kritérií vedú v skutočnosti k tomu istému výsledku (pozri rozsudky z 13. apríla 2010, Bressol a i., C-73/08, EU:C:2010:181, bod 40, a zo 14. decembra 2016, Bragança Linares Verruga a i., C-238/15, EU:C:2016:949, bod 41).
- 27 Vnútroštátna právna úprava dotknutá vo veci samej podmieňuje poskytnutie finančnej podpory na vyššie odborné štúdium buď splnením podmienky bydliska študenta na luxemburskom území, alebo pokiaľ ide o študentov, ktorí nemajú bydlisko na tomto území, splnením podmienky, že títo študenti musia byť deťmi pracovníkov, ktorí v čase podania žiadosti o finančnú podporu boli zamestnaní, resp. vykonávali svoju pracovnú činnosť v Luxembursku počas obdobia minimálne piatich rokov v rámci referenčného obdobia siedmich rokov predchádzajúcich podaniu žiadosti o finančnú pomoc. Aj keď sa uplatňuje bez rozdielu na luxemburských štátnych príslušníkov a na štátnych príslušníkov iných členských štátov, takáto podmienka minimálneho obdobia pracovnej činnosti nie je stanovená pre študentov, ktorí majú bydlisko na luxemburskom území.
- 28 Takéto rozlišovanie založené na bydlisku môže znevýhodniť najmä štátnych príslušníkov iných členských štátov, keďže sú to najčastejšie cudzinci, kto nemá bydlisko na území dotknutého štátu (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 14. júna 2012, Komisia/Holandsko, C-542/09, EU:C:2012:346, bod 38; z 20. júna 2013, Giersch a i., C-20/12, EU:C:2013:411, bod 44, a zo 14. decembra 2016, Bragança Linares Verruga a i., C-238/15, EU:C:2016:949, bod 43), tak predstavuje nepriamu diskrimináciu na základe štátnej príslušnosti, ktorá môže byť prípustná iba pod podmienkou, že je objektívne odôvodnená.
- 29 Na to, aby bola odôvodnená, musí byť vhodná na zabezpečenie dosiahnutia legitímneho cieľa a nesmie presahovať rámec toho, čo je na dosiahnutie tohto cieľa nevyhnutné.
- 30 V tejto súvislosti treba v prvom rade poznamenať, ako zdôraznila luxemburská vláda, že zákon z 24. júla 2014, rovnako ako zákon z 22. júna 2000 v znení zmien podľa zákona z 26. júla 2010, je zameraný na výrazné zvýšenie podielu obyvateľov Luxemburska, ktorí dosiahli vyššie vzdelanie.
- 31 Súdny dvor už rozhodol, že cieľ podporiť záujem o vyššie odborné štúdium je cieľom všeobecného záujmu uznaného na úrovni Únie a že činnosť uskutočňovaná členským štátom s cieľom zabezpečiť vysokú úroveň vzdelania jeho rezidentov sleduje legitímny cieľ, ktorý môže odôvodniť nepriamu diskrimináciu na základe štátnej príslušnosti (rozsudky z 20. júna 2013, Giersch a i., C-20/12, EU:C:2013:411, body 53 a 56, a zo 14. decembra 2016, Bragança Linares Verruga a i., C-238/15, EU:C:2016:949, bod 46).
- 32 V druhom rade, čo sa týka otázky, či podmienka minimálnej doby piatich rokov pracovnej činnosti ku dňu podania žiadosti o štipendium, o aké ide vo veci samej, je vhodná na dosiahnutie takéhoto cieľa, treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry týkajúcej sa migrujúcich a cezhraničných pracovníkov, skutočnosť, že vstúpili na pracovný trh členského štátu, v zásade vytvára dostatočnú integračnú väzbu so spoločnosťou tohto členského štátu, ktorá im umožňuje, aby v ňom využívali zásadu rovnosti

zaobchádzania v porovnaní s vlastnými pracovníkmi, pokiaľ ide o sociálne výhody (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 14. júna 2012, Komisia/Holandsko, C-542/09, EU:C:2012:346, bod 65, a z 20. júna 2013, Giersch a i., C-20/12, EU:C:2013:411, bod 63).

- 33 Integrovaná väzba vyplýva najmä zo skutočnosti, že popri daniach a príspevkoch na sociálne zabezpečenie, ktoré platia v hostiteľskom členskom štáte na základe pracovnej činnosti, ktorú v tomto štáte vykonávajú, prispievajú migrujúci pracovníci aj na financovanie sociálnej politiky tohto štátu. Preto musia mať z toho prospech za rovnakých podmienok ako pracovníci, ktorí sú jeho štátnymi príslušníkmi (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 14. júna 2012, Komisia/Holandsko, C-542/09, EU:C:2012:346, bod 66, a z 20. júna 2013, Giersch a i., C-20/12, EU:C:2013:411, bod 63).
- 34 Súdny dvor však už pripustil, že vnútroštátna úprava, ktorá je nepriamo diskriminačná a obmedzuje priznanie sociálnych výhod cezhraničným pracovníkom v zmysle článku 7 ods. 2 nariadenia č. 492/2011 pri neexistencii dostatočnej väzby so spoločnosťou, v ktorej vykonávajú činnosť bez toho, aby tam mali bydlisko, môže byť objektívne odôvodnená (pozri rozsudky z 18. júla 2007, Geven, C-213/05, EU:C:2007:438, bod 26, a zo 14. decembra 2016, Bragança Linares Verruga a i., C-238/15, EU:C:2016:949, bod 51).
- 35 Čo sa týka konkrétne poskytnutia štátnej finančnej podpory na vyššie odborné štúdium deťom migrujúcich a cezhraničných pracovníkov, ktoré nemajú bydlisko v danom štáte, Súdny dvor uviedol, že vykonávanie zamestnania rodičmi dotknutého študenta počas značne dlhého obdobia v členskom štáte, ktorý poskytuje požadovanú podporu, môže byť primerané na preukázanie skutočného stupňa väzby so spoločnosťou alebo trhom práce tohto štátu (rozsudky z 20. júna 2013, Giersch a i., C-20/12, EU:C:2013:411, bod 78, a zo 14. decembra 2016, Bragança Linares Verruga a i., C-238/15, EU:C:2016:949, bod 55).
- 36 V bode 58 rozsudku zo 14. decembra 2016, Bragança Linares Verruga a i. (C-238/15, EU:C:2016:949), Súdny dvor v tomto kontexte uznal, že požiadavka, podľa ktorej rodičia, ktorí sú cezhraničnými pracovníkmi, musia odpracovať minimálne päť rokov v členskom štáte, ktorý priznáva podporu na to, aby ich deti mali nárok na štátnu finančnú podporu na vyššie odborné štúdium, má takú povahu, že môže založiť väzbu týchto pracovníkov so spoločnosťou tohto štátu, ako aj rozumnú pravdepodobnosť návratu študenta do členského štátu, ktorý priznáva podporu, po ukončení štúdia.
- 37 Ak je teda podmienka týkajúca sa minimálnej doby pracovnej činnosti ku dňu podania žiadosti o finančnú podporu, o akú ide vo veci samej, vhodná na dosiahnutia cieľa podporiť záujem o vyššie odborné štúdium a zásadným spôsobom zvýšiť podiel obyvateľov Luxemburska, ktorí dosiahli vyššie vzdelanie, tak po tretie treba preskúmať, či zavedenie podmienky referenčného obdobia siedmich rokov predchádzajúcich podaniu žiadosti o finančnú podporu na účely výpočtu minimálnej doby piatich rokov pracovnej činnosti do článku 3 ods. 5 písm. b) zákona z 24. júla 2014 nepresahuje rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie vytýčeného cieľa.
- 38 V tejto súvislosti je dôležité pripomenúť, že vo veci, v ktorej bol vyhlásený rozsudok zo 14. decembra 2016, Bragança Linares Verruga a i. (EU:C:2016:949), skúmané právne predpisy podmieňovali poskytnutie finančnej podpory na vyššie odborné štúdium študentom bez bydliska v dotknutom štáte splnením podmienky, že jeden z ich rodičov pracoval ku dňu podania žiadosti o finančnú podporu v Luxembursku nepretržite najmenej po dobu piatich rokov.
- 39 Súdny dvor rozhodol, že také predpisy obsahovali obmedzenie, ktoré presahovalo rámec toho, čo bolo nevyhnutné na dosiahnutie legitímneho cieľa, ktorým bolo zvýšiť podiel obyvateľov, ktorí dosiahli vyššie vzdelanie, keďže neumožňovali príslušným orgánom poskytnúť túto podporu, pokiaľ rodičia napriek niekoľkým krátkym prerušeniam pracovali v Luxembursku počas značne dlhého obdobia, v predmetnej veci približne osem rokov, v priebehu doby, ktorá predchádzala podaniu žiadosti

o finančnú podporu, keďže tieto prerušenia neboli spôsobilé narušiť väzbu medzi žiadateľom o finančnú podporu a Luxemburským veľkovojsvodstvom (rozsudok zo 14. decembra 2016, Bragança Linares Verruga a i., C-238/15, EU:C:2016:949, bod 69).

- 40 V tomto prípade luxemburská vláda tvrdí, že zavedenie referenčného obdobia siedmich rokov, na základe ktorého sa má vypočítať minimálna doba piatich rokov pracovnej činnosti, do článku 3 ods. 5 písm. b) zákona z 24. júla 2014 umožňuje práve zohľadniť krátke prerušenia práce rodičov, ktorí sú cezhraničnými pracovníkmi, pretože pokrýva situácie, v ktorých rodič cezhraničný pracovník v Luxembursku nevykonával činnosť počas dvoch rokov z celkového obdobia siedmich rokov. Naopak, vnútroštátny zákonodarca právom zastáva názor, že na rozdiel od drobných prerušení, zásadné prerušenia narušajú väzbu medzi cezhraničnými pracovníkmi a ich študujúcimi deťmi na jednej strane a Luxemburskom na druhej strane a spôsobujú zánik záujmu tohto štátu udeliť podporu týmto študentom. Konkrétne prerušenie práce na takmer päť rokov, ako sa to stalo pánovi Aubrietovi staršiemu, sa môže oprávnenne považovať za prerušenie, ktoré má takýto účinok.
- 41 Okrem toho sa luxemburská vláda domnieva, že na to, aby bolo možné spracovať žiadosti o finančnú podporu zo strany orgánov zodpovedných za štandardizované masové konanie, je potrebné prijať objektívne a neutrálne kritérium, ako napríklad minimálna doba pracovnej činnosti počas určeného referenčného obdobia, pričom sa nezohľadnia žiadne iné kritériá väzby, ktoré by mohli preukázať, že cezhraničný pracovník má dostatočnú väzbu na luxemburskú spoločnosť.
- 42 Takáto možnosť by znamenala, že orgány zodpovedné za spracovanie žiadostí o finančnú podporu zohľadnia konkrétne okolnosti každého prípadu a prípad od prípadu vyhodnotia existenciu alebo neexistenciu subjektívneho prvku, t. j. „dostatočných väzieb na luxemburskú spoločnosť“, v prípadoch cezhraničných pracovníkov zamestnaných v Luxembursku po dobu menej ako piatich rokov v rámci referenčného obdobia siedmich rokov. Zásada nediskriminácie a zásada proporcionality sa však nemôžu vykladať v tom zmysle, že ukladajú verejným orgánom zodpovedným za štandardizované masové konanie povinnosť vykonať takéto uváženie od prípadu k prípadu.
- 43 Treba však uviesť, že vo veci samej sa poskytnutie štátnej finančnej podpory na vyššie odborné štúdium pánovi Aubrietovi mladšiemu zamietlo, hoci v rokoch predchádzajúcich podaniu žiadosti pána Aubrieta mladšieho o finančnú podporu jeho otec ako zamestnanec v Luxembursku odpracoval nezanedbateľnú dobu, ktorá zásadne prevyšovala minimálnu dobu piatich rokov. V skutočnosti bol pán Aubriet starší v Luxembursku daňovníkom a v rámci 23 rokov predchádzajúcich tomu, čo jeho syn podal žiadosť o finančnú podporu na vyššie odborné štúdium, t. j. od roku 1991 do roku 2014, prispieval do sociálneho systému tohto štátu počas doby viac ako 17 rokov.
- 44 Na druhej strane pán Aubriet starší nesplnil podmienku minimálnej doby pracovnej činnosti počas referenčného obdobia stanovenú zákonom z 24. júla 2014, pretože počas obdobia od 15. januára 2008 do 16. decembra 2012 musel prerušiť svoju činnosť v Luxembursku, aby si našiel prácu v štáte svojho bydliska.
- 45 Ako vyplýva zo situácie pána Aubrieta staršieho, zohľadnenie len tej činnosti, ktorú cezhraničný pracovník vykonával v Luxembursku počas referenčného obdobia siedmich rokov predchádzajúcich podaniu žiadosti o finančnú podporu, nestačí na úplné posúdenie významu väzieb tohto cezhraničného pracovníka s luxemburským pracovným trhom, najmä ak už bol na tomto trhu zamestnaný počas nezanedbateľnej doby pred referenčným obdobím.
- 46 V dôsledku toho také pravidlo, ako je stanovené vnútroštátnou právnou úpravou dotknutou vo veci samej, ktoré podmieňuje poskytnutie finančnej podpory na vyššie odborné štúdium študentom, ktorí nemajú bydlisko v dotknutom štáte, splnením podmienky, že ich rodič pracoval v Luxembursku počas doby aspoň piatich rokov v rámci referenčného obdobia siedmich rokov predchádzajúcich podaniu žiadosti o finančnú podporu, presahuje rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie legitímneho cieľa, ktorým je zvýšenie počtu obyvateľov, ktorí dosiahli vyššie vzdelanie.

- 47 Zo všetkých vyššie uvedených úvah vyplýva, že na položenú otázku treba odpovedať, že článok 45 ZFEÚ a článok 7 ods. 2 nariadenia č. 492/2011 sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia právnym predpisom členského štátu, o aké ide vo veci samej, ktoré podmieňujú poskytnutie finančnej podpory na vyššie odborné štúdium študentom, ktorí nemajú bydlisko v dotknutom štáte, splnením podmienky, že v čase podania žiadosti o finančnú podporu bol jeden z rodičov študenta zamestnaný alebo vykonával pracovnú činnosť v tomto členskom štáte počas doby najmenej piatich rokov v rámci referenčného obdobia siedmich rokov, ktoré sa ráta spätne odo dňa podania uvedenej žiadosti o finančnú podporu, keďže neumožňujú dostatočne zväziť existenciu prípadnej dostatočnej väzby na pracovný trh tohto členského štátu.

O trovách

- 48 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol takto:

Článok 45 ZFEU a článok 7 ods. 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 492/2011 z 5. apríla 2011 o slobode pohybu pracovníkov v rámci Únie sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia právnym predpisom členského štátu, o aké ide vo veci samej, ktoré podmieňujú poskytnutie finančnej podpory na vyššie odborné štúdium študentom, ktorí nemajú bydlisko v dotknutom štáte, splnením podmienky, že v čase podania žiadosti o finančnú podporu bol jeden z rodičov študenta zamestnaný alebo vykonával pracovnú činnosť v tomto členskom štáte počas doby najmenej piatich rokov v rámci referenčného obdobia siedmich rokov, ktoré sa ráta spätne odo dňa podania uvedenej žiadosti o finančnú podporu, keďže neumožňujú dostatočne zväziť existenciu prípadnej dostatočnej väzby na pracovný trh tohto členského štátu.

Podpisy